Lietas Nr. C34031217
Lietas arhīva Nr. C-0312-17/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2017.gada 19.maijā

Saldus rajona tiesa:
tiesnese I.Kalniņa

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesa

k o n s t a t ē j a

Prasītājs/pers. C/ (turpmāk arī - prasītājs) cēlis tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ (turpmāk arī - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs ir /datums/dzimušā prasītāja tēvs.

Prasītājs pēc pilngadības sasniegšanas turpina mācības /nosaukums/ 11.klasē. Prasītāja māte ir mirusi. Prasītājs ienākumus gūst no apgādnieka zaudējuma pensijas un ģimenes valsts pabalsta.

Prasītājs ir jaunsargs, aktīvi sporto, apmeklē kori, tautiskās dejas, piedalās skolas pašpārvaldē.

Naudas līdzekļi nepieciešami ēdienam 100 EUR, apģērba, apavu iegādei 50 EUR, mācību materiālu un kancelejas preču iegādei 10 EUR, medicīnas pakalpojumiem, medikamentiem 5 EUR, mācību ekskursijām, sporta sacensību dalības maksām u.c. izklaides pasākumiem 15 EUR, mobilajam tālrunim, interneta pakalpojumiem 10 EUR, proporcionālā daļa par dzīvokļa īri (komunālie maksājumi, malka, elektrība, gāze) 6 EUR.

Lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājam /pers. A/ uzturlīdzekļus 111 EUR ik mēnesi līdz laikam, kamēr prasītājs spēs sevi pats apgādāt.

Prasība celta uz Civillikuma 179.panta pirmās daļas pamatiem.

Uz atbildētāja /pers. B/ deklarēto dzīvesvietu nosūtītie tiesas dokumenti ir atgriezti tiesai, neizsniedzot tos atbildētājam, kas neietekmē paziņošanas faktu. Pie šādiem apstākļiem tiesai saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu ir dibināts pamats prezumēt, ka atbildētājam par tiesvedību ir zināms.

Atbildētājs paskaidrojumu par prasību nav sniedzis, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{2\,1}$ panta otro daļu nav uzskatāms par šķērsli sprieduma taisīšanai lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmajā daļā noteiktajai kārtībai civillieta /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu tiek izskatīta rakstveida procesā, jo puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un to par nepieciešamu nav atzinusi arī tiesa.

Novērtējusi pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka /pers. A/ maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma.

No lietā esošās dzimšanas apliecības (lietas 6.lapa) redzams, ka 1998.gada 15.jūnijā dzimušā /pers. A/ vecāki ir /pers. B/ un /pers. E/.

Ielūkojoties Iedzīvotāju reģistra datu bāzē redzams, ka /pers. E/ mirusi /miršanas datums/(lietas 16.lapa).

Prasītājs ir pilngadīgs un atbilstoši Civillikuma 177.pantā noteiktajam vecāku aizgādībā neatrodas.

No lietas materiāliem redzams, ka 2016./2017.mācību gadā prasītājs mācās /nosaukums/ 11.klasē, iegūstot vidējo izglītību (lietas 8.lapa).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Attiecībā uz Civillikuma 179.panta piemērošanu Augstākās tiesas Senāts ir norādījis, ka „No iepriekš norādītās tiesību normas teksta, kas Senāta ieskatā pietiekami skaidri atklāj tās saturu, izriet, ka uzturdošanas pienākumu likums saistījis ar diviem kritērijiem, pirmkārt, vecāku mantas stāvokli, un, otrkārt, laiku, kad bērns pats spēj sevi apgādāt. Savukārt bērna pilngadības sasniegšanu kā kritēriju vecāku atbrīvošanai no viņa uzturēšanas pienākuma likums nav izvirzījis. Tas nozīmē, ja bērns pēc pilngadības iestāšanās objektīvu iemeslu dēļ pats nevar pats sevi apgādāt, tad atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai vecāku pienākums viņu uzturēt turpinās.” (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 24.marta spriedumu lietā Nr.SKC-488*).

Analogā veidā likumdevēja griba izteikta arī likuma „Par valsts pensijām” 19.panta ceturtajā daļā, kas nosaka, ka par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmi arī pilngadīgi bērni, kas mācās vai studē arī vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs vai augstskolās dienas nodaļā un nav vecāki par 24 gadiem.

Tiesa ņem vērā, ka 2017.gada 1.septembrī stāsies spēkā Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 10.panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumi, kas paredz pilngadīgas personas, kura turpina iegūt pamatizglītību, vidējo izglītību, arodizglītību vai specialo izglītību Latvijas Republikā, tiesības saņemt uzturlīdzekļus no Uzturlīdzekļu garantiju fonda saskaņā ar šā likuma 11.pantu.

Tiesas ieskatā apstāklis, ka prasītājs mācās, iegūstot vidējo izglītību, izslēdz iespēju prasītājam pašam sevi uzturēt.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Informācijas pieprasījumu apstrādes daļas 20.10.2016. izziņas redzams, ka prasītājs saņem valsts apgādnieka zaudējuma pensiju vidēji 66,94 EUR mēnesī un ģimenes valsts pabalstu 12,89 EUR mēnesī (lietas 10.lapa), /pers. A/ pieprasītajā periodā valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un apdrošināšanas periodi nav reģistrēti (lietas 11.lapa).

Tiesas rīcībā nav pierādījumu tam, ka prasītājam pieder nekustami īpašumi vai vērtīga kustama manta, kas nodrošinātu iespēju pašam sevi

uzturēt.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta nosacījumiem uzturlīdzekļu apmērs nosakāms samērīgi ar vecāku mantas stāvokli un bērna vajadzībām, tādējādi ir izvērtējami tiesas rīcībā esošie pierādījumi par vecāku mantas stāvokli.

Atbildētāja mantisko stāvokli raksturojoši pierādījumi tiesas rīcībā nav iesniegti. Atbildētājs nav cēlis iebildumus pret prasīto uzturnaudas apmēru, norādot uz apstākļiem, kas liedz iespēju viņam to nodrošināt.

Tiesa ņem vērā, ka likumdevējs ar 2017.gada 1.septembri Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 11.pantā, reglamentējot uzturlīdzekļu saņemšanu administratīvā procesa ietvaros, ir noteicis arī pilngadīgas personas, kura turpina iegūt pamatizglītību, tiesības saņemt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kādu, pamatojoties uz Civillikuma 179.panta piekto daļu, noteicis Ministru kabinets.

Tiesa atzīst, ka minētajās Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma normās izteiktā likumdevēja griba ir attiecināma arī uz izskatāmo lietu.

Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2.punkta nosacījumiem, minimālais uzturlīdzekļu apmērs, ko katram vecākam ir pienākums katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecumam, ir 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga no 2017.gada 1.janvāra valstī ir noteikta 380,00 EUR apmērā, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērniem no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecumam, ir 114 EUR mēnesī.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pilngadīga bērna vajadzības, kas saistītas ar sevis uzturēšanu un izglītības iegūšanu, nav mazākas nekā bērnam līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai, līdz ar ko prasītais uzturlīdzekļu apmērs ir atzīstams par samērīgu kā prasītāja vajadzībām, tā arī vecāku mantas stāvoklim un no atbildētāja prasītāja labā ir piedzenami uzturlīdzekļi 111 EUR ik mēnesi.

Uzturlīdzekļi minētajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556*), piedzenami no 2017.gada 3.februāra, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības celšanas brīdi prasītājs saskaņā ar Civilprocesa 1.pantu uzsācis savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

No atbildētāja /pers. B/ saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 43.panta 1.daļas 3.punktu, par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva, kas aprēķināma 15% no uzturlīdzekļu maksājumu kopējās summas par vienu gadu, t.i., 199,80 EUR, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,33 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu un 97.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, pers.kods /personas kods/, par labu /pers. A/, pers.kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 111,00 EUR (viens simts vienpadsmit *euro*) apmērā ik mēnesi, sākot ar 2017.gada 3.februāri līdz laikam, kad prasītājs pats spēs sevi apgādāt.

Piedzīt no /pers. B/, pers.kods /personas kods/, valsts labā tiesas izdevumus - valsts nodevu 199,80 EUR (viens simts deviņdesmit deviņi *euro* 80 *centi*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,33 EUR (trīs *euro* 33 *centi*).

Uzturlīdzekļu maksājumi veicami /pers. A/, pers.kods /personas kods/, norēķinu kontā LV27HABA0551041636102 AS "Swedbank".

/pers. J/ tiesas sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienu laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Saldus rajona tiesā.

Pilns tiesas spriedums sastādīts 2017.gada 19.maijā.

Tiesnese I.Kalniņa